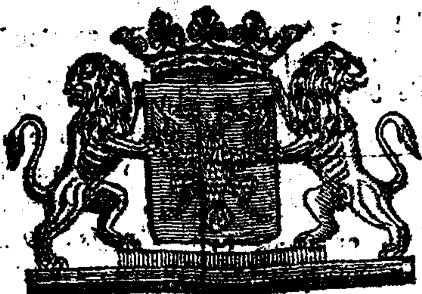
N°. 48. A°. 1839.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag 23 Maart.

Limburg en Luxemburg.

Bij het gewijzigde 24-artikelen-traktaat, volgens hetwelk de scheiding tusschen Nederland en België bepaald is, staat de koning der Nederlanden, als groothertog van Luxemburg, het grootste gedeelte dier provincie aan België af, waartegen de koning der Nederlanden dan aan den koning der Nederlanden, als groothertog van Luxemburg, een groot gedeelte van Limburg afstaat. Het is dus eigenlijk niet de koning der Nederlanden, als groothertog van Luxemburg, maar Nederland, hetwelk bij dien ruil verliest. Het gedeelte van Luxemburg, hetwelk thans Belgisch wordt, was Duitsch grondgebied, behoorde tot den Duitschen bond, en was ons vreemd; hoewel onze regering van den aanvang af de fout beging, van het groothertogdom Luxemburg, in veel opzigten, als behoorde het tot Nederland, te beheerschen, en het in de Nederlandsche vertegenwoordiging plaats te doen nemen. In geval het koningrijk der Nederlanden ooit in oorlog geraakt ware met den Duitschen bond, had de Duitsche bond ons uit Luxemburg kunnen aantasten. Limburg daarentegen behoorde tot Nederland, en een groot gedeelte van hetgeen er thans van zal worden afgestaan aan den groothertog van Luxemburg, behoorde reeds aan onze republiek. Het is dus ten koste van Nederland, dat de groothertog van Luxemburg en de Duitsche bond, wegens hunnen afstand van een gedeelte van Luxemburg aan België, schadeloos worden gesteld.

Wel is waar gelieft men voor de natie de pil te vergulden, en wordt in art. 4 der 24 artikelen gezegd, dat Z. M. de koning der Nederlanden, »hetzij in deszelfs hoedanigheid als groothertog van Luxemburg, hetzij om met Holland vereenigd te worden" het bewuste gedeelte van Limburg bezitten zal. Maar, gelijk men weet, is het afhankelijk gemaakt van de toestemming des Duitschen bonds of het gedeelte van Limburg al dan niet met Holland zou worden vereenigd; het voorstel, daartoe aan den Duitschen bond gedaan, is door denzelven geweigerd, en de bond gedoogt den afstand van het tot denzelven behoorende gedeelte van Luxemburg slechts onder de voorwaarde, dat het equivalent, hetwelk de groothertog daarvoor ontvangt, ook als equivalent voor den Duitschen bond tot dienen. Dit geschiedt derhalve, en al wat in Limburg niet Belgisch wordt, wordt Duitsch. Het blijft onder den scepter van onzen koning, ja; maar van onzen koning als groothertog van Luxemburg, lid van den Duitschen bond.

Daargelaten nog het gedeelte grondgebied en ingezetenen, hetwelk Nederland bij den afstand van Limburg aan den groothertog van Luxemburg verliest, wordt, hetgeen van nog grooter belang is, Nederlands militaire positie aanmerkelijk verzwakt. In geval van oorlog met den bond, die thans, wel is waar, niet waarschijnlijk is, maar toch in volgende tijden zeer mogelijk zou kunnen worden, ligt de geheele oostelijke grens van Noord-Braband open, en bevinden zich de Duitsche troepen slechts op twee uur afstands van Nijmegen en Grave.

Tijdens onze republiek hadden wij voor Noord-Braband de Maas tot linie van verdediging tegen Duitschland. Tijdens ons koningrijk hadden wij tegen eenen Duitschen aanval uit Luxemburg de voortreffelijke Maaslinie in Namen en Luik, benevens de Ourthe en de bergpassen in het Luiksche; thans liggen wij in Noord-Braband en Gelderland tegen eenen aanval uit het Duitsche Limburg geheel ontdekt!

Voor de af te stane Limburgers is de afstand mede niet onverschillig; met hunne overlevering aan den Duitschen bond worden zij ook, om slechts iets te noemen, aan de slavernij der Duitsche pers deelachtig.

Al deze beschouwingen waren reeds veel vroeger bij ons opgekomen, maar wij wilden dezelve niet eerder mededeelen, ten einde de Belgen niet nog te versterken in hunne tegenkanting tegen het, hoewel in hun voordeel, gewijzigde 24-artikelen-traktaat. Nu evenwel meenen wij het onderwerp niet langer stilzwijgend te mogen voorbijgaan; te meer daar bij een opmerkelijken brief, dezer dagen ontvangen, de redactie eenigermate in mora gesteld wordt.

»Ik lees in Duitsche berigten," zegt men ons in dien brief, »dat, bij de aanneming der 24 artikelen, Limburg en Luxemburg een afzonderlijk hertogdom zullen uitmaken, hetwelk in volle souvereiniteit aan het huis van NASSAU zou behooren. Ik begrijp dit zeker niet regt, want men spreekt er van, alsof er kwestie was van het afstaan van een niets beduidend privilegie; terwijl de Belgen over dit bezit hun geheel bestaan schijnen te willen op het spel zetten, en Europa ten gevolge daarvan in eene moeijelijke positie blijft verkeeren. Wij alleen schijnen onverschillig, alsof de zaak ons niet aanging, en echter gereed om met de wapens in de hand regten te handhaven, die wij daarna zonder bedenking zullen afstaan. Als het punt van kwestie ons slechts in dien zin betreft, waarom zetten wij er dan zooveel voor op het spel? Men zal dus oorlog voeren voor eene zaak, die ons niet meer onmiddellijk betreft, en wij zullen bij de honderde millioenen schulds, die wij in korte jaren hebben gecontracteerd, nog veel millioenen voegen, om iets te verkrijgen waaraan de natie geen waarde schijnt te hechten."

Ofschoon de afstand van Limburg aan den groothertog van Luxemburg voor Nederland zeer bezwaarvol mag worden beschouwd, gelooven wij, dat dezelve nogtans te verkiezen is boven het doodelijk *status quo*, en tusschen die twee kwaden slechts had ons onze behendige regering keus gelaten. Zoo ver was het met Nederland gekomen, dat het vergaan moest door het *status quo*, of bij deszelfs regering moest aandringen op aanneming der 24 artikelen, waaruit de afstand van Limburg voortvloeijen moest. Wat zou de natie nu, tegenover den afstand, anders doen, dan zich droevig-zwijgend onderwerpen aan het lot, waarvoor de regering haar niet had weten te behoeden, en hetwelk hare gemakkelijke vertegenwoordigers — uit liefde voor de eensgezindheid! zeide men — niet vroeger door weigerende stemmen hadden gelieven af te keeren? Daarom werd er hier zoo weinig over den afstand van Limburg gesproken; het was eene droevige noodzakelijkheid geworden; voor een gedeelte ten gevolge van eigen schuld, waarover men zich thans schaamde. Men had zoo lang stilzwijgend de zoogenaamde *volharding* toegezien; had dit stelsel zoo lang millioenen op millioenen laten verslinden; zoo lang gerekt-geduldig medegedommeld in het onderworpen-geloof, medegebabbeld zelfs met de bevoorregten en bezoldigden, eerbiedig de ooren en oogen gesloten voor al het *non-sens*, hetwelk der onafhankelijke redenering tegengesteld werd: nu moest men zich dan ook getroosten de schapenrol tot het einde toe te vervullen, niet alleen stom te zijn voor den scheerder, maar ook stom te blijven bij het wegdragen der wol.

Zoo veel wat de schijnbare onverschilligheid der natie aangaande Limburg betreft. —

Wat er verder in den brief gezegd wordt omtrent de bereidvaardigheid der natie, om gewapenderhand regten te handhaven, welke men daarna zonder bedenking zou afstaan; dit gelooven wij, is de zaak niet uit het juiste oogpunt beschouwen. De natie heeft zich geenszins gereed getoond om Luxemburg of Limburg te gaan veroveren, maar slechts om hare grenzen te dekken, en, zoo men wil, om gewapenderhand tot eene eindbeslechting te komen. Tegenover de Belgische toerustingen kon men, in alle geval, geen lijdelijk aanschouwer blijven; de grenzen moesten worden bezet. Daarbij is het voor de natie ook gansch niet onverschillig in wiens handen de gedeelten van Limburg verkeeren; liever zeker dezelve afgestaan aan den Duitschen bond dan aan België. En eindelijk mag men welligt gelooven, dat de natie zeer goed begreep, dat niets der regering misschien welkomer zou wezen, dan hare tegenkanting tegen den afstand van Limburg; zoo verviel men van zelf, en zonder zulks aan de regering te kunnen wijten, in het *status quo*, hetwelk deze zoo lang mogelijk vastgehouden had.

»Nog iets — schrijft men ons verder — is er, dat ik niet wel heb begrepen. Wanneer aan de natie ieder jaar de zwaarste opofferingen werden gevraagd, heeft men aan dezelve telkens gezegd: De last, dien men u oplegt is zeer zwaar; de regering kan niet alles mededeelen, maar heeft het onbepaald vertrouwen van het volk noodig. Het rekene dan ook in vergelding daarvan op den meest voldoenden uitslag. — Dit liedje is jaren lang gezongen, bij iedere zitting der Staten-Generaal. De natie heeft gegeven, gezwegen en gehoopt, en wat is thans de uitslag, dien sommige bladen, het *Handelsblad* en anderen, als eene bijzondere weldaad ons nog hoog schijnen aan te rekenen?

Wat thans de uitslag is? — De eeuwig terugkeerende uitslag der ligtgeloovigheid. »Wat is thans de uitslag?" Hoe menige vogel zuchtte dit niet reeds uit, nadat hij luisterend naar het liefelijk vleijende fluitje de oogen had gesloten en gevallen was in het net. »Wat is thans de uitslag?" Hoe menig bedrogen meisje kermde dit niet van haar stroo! Aan iedere was immers gezegd: Geloof mij maar, vertrouw mij maar, geef mij maar wat gij geven kunt, en reken op den meest voldoenden uitslag. Gerekt-geduldig wachtte zij, en onderworpen-geloovig gaf zij; — — en de uitslag — — elk hospitaal, of elk ander ding dat nog iets ergers huis[illegible] jammer, zal u dien verhalen.

»Maar aan de natie schijnt de uitslag nog door sommige bladen [illegible] bijzondere weldaad hoog te worden aangerekend. [illegible] rekent ook [illegible] den knetterenden vogel braadt, het hem [illegible] als eene bijzondere weldaad toe, dat hij met zilveren vorken zal worden gegeten? Wordt ook niet

aan het meisje, dat alles geloofde en alles gaf, het kleed dat men over hare ellende werpt, als eene weldaad toegerekend? — Er zullen altijd, zoo lang er maar goud is, ook wel lieden zijn, bereid om de bitterste pil te vergulden.

RUSLAND.

St. Petersburg, 9 *maart*. In mei aanstaande zal er hier, even als in de jaren 1829 en 1833, eene groote tentoonstelling van voorwerpen der Russische nijverheid plaats hebben. (*P. S. Z.*)

Warschau, 12 *maart*. Mlle. *Taglioni* is den 6den van hier naar Weenen vertrokken, om daar eene maand te vertoeven en zich dan over Parijs naar Engeland te begeven; tegen het laatst van Augustus keert zij weder naar St. Petersburg terug.

ZWEDEN en NOORWEGEN.

Stockholm, 5 *maart*. De Stockholmsche kooplieden, die reeds eene petitie tegen den Sondtol aan Z. M. ingeleverd hadden, hebben thans bij een nieuw adres verzocht, dat de regering eene teruggave mogt pogen te bewerken der betaalde tolgelden voor de ladingen, welke na den Kieler vrede den Sond passeerden, in zoo ver de tolgelden meer bedragen hadden dan hetgeen bij het traktaat bepaald was. Er zijn bijlagen bijgevoegd, om te bewijzen dat die overbetaling voor vele Stockholmsche huizen 5 à 6000 daalders bedraagt. (*N. Humb. Z.*)

ITALIE.

De groothertog van Toskane heeft toegestemd, dat er te Pisa vergaderingen van Italiaansche geleerden zouden gehouden worden, gelijk de jaarlijksche vergaderingen der Duitsche natuurkundigen. (*A. Z.*)

DUITSCHLAND.

Mainz, 10 *maart*. De stoomvaart op den Rijn neemt dit jaar eene vlugt, die men voor twee jaren nog onmogelijk zou hebben geacht. 15 booten der Keulsche en 7 booten der Dusseldorpsche maatschappij varen nu; de eersten tusschen Rotterdam en Straatsburg, de tweeden tusschen Rotterdam en Mainz. Nu heeft ook de Nederlandsche maatschappij concessie aangevraagd, om den Rijn van Rotterdam tot Mainz te mogen bevaren. (Te voren voer zij slechts tot Keulen). Wordt die verleend, dan varen er dagelijks 34 booten den Rijn op en neder. (*F. Z.*)

PRUISSEN.

Volgens de Pillauer scheepslijst telde Pruissen (Memel, Königsberg, Elbing, Pillau, Braunsberg, Stettin, Danzig, Colberg, Greifswald, Stralsund, Swinemunde, Demmin, Anklam, Pölitz, Stolpe, Reigenwalde, Wolgast, Barth, Uckermunde) in de Oostzee, den 1sten jan. 1838, 596 schepen van $73689\frac{3}{4}$ last; den 1sten jan. 1839, 619 schepen van $78647\frac{3}{4}$ last. (*K. Z.*)

— Men schrijft uit Berlijn: In verscheiden Duitsche dagbladen wordt er gesproken van een proces, hetwelk de Turksche gezant aan dit hof, *Kiamil* pacha, zich zou hebben berokkend door eene batonnade, welke hij aan eenen zijner Duitsche bedienden zou hebben laten toedienen. Aan het geheele vertelsel is geen woord waar. (Het vermoeden hiervan gaven wij reeds te kennen, toen wij het gerucht uit onze particuliere correspondentie uit Berlijn mededeelden.)

— De *Kölnische Zeitung* van den 20sten dezer behelst onder het opschrift: *van den Nederrijn*, 16 *maart* 1839 weder een officieel artikel waarin men leest: »Geene openbare pralende verkondigingen gingen de maatregelen vooraf, die wij thans tot beveiliging der Rijnprovincie tegen buitenlandsche uitspattingen genomen zien. De strijdkrachten zijn door oproeping der reserve verdubbeld; de artillerie is op voet van oorlog gebragt; de 7de legerafdeeling is grootendeels aan den Rijn gerukt, en heeft met het 8ste armeekorps, onder één opperbevel vereenigd, zoodanige positiën genomen, welke de Rijnlanden dekken, zonder dezelve met inkwartiering te bezwaren. — Mogten de omstandigheden het vorderen, zoo zouden wij spoedig eene nieuwe verdubbeling der strijdkrachten door oproeping der landweren, alsmede nog andere voorbereide maatregelen zien plaats grijpen, en benevens de Pruissische ook andere Duitsche bondsdivisiën, gevolgelijk een [illegible] slagvaardig leger hebben, hetwelk niet voor eene hersenschimmige [illegible] maar voor het werkelijke Duitsche volksbelang en den eigenen haard, [illegible] koning en vaderland, strijdt.

Wij mogen derhalve de beslissing der Belgische vraag gerust afwachten; want hoe ook de steenen vallen, [illegible] onvoorbereid vinden, en het land heeft alle reden om op zijne eensgezindheid en de wijsheid en kracht zijner regering te vertrouwen."

FRANKRIJK.

Parijs, 18 *maart*. De vermaarde zanger *Nourrit* heeft zich te Napels van het leven beroofd; hij was wanhopend, omdat hij aldaar niet die toejuiching had ontvangen, welke hij zich had voorgesteld. Hij stortte zich uit het raam van de vierde verdieping en was geheel verpletterd.

— Gisteren heeft een bedroevend voorval alhier plaats gehad, en wel bijkans op hetzelfde oogenblik waarop alhier de tijding van den dood van *Nourrit* bekend werd. De uitmuntendste kweekelinge van het Conservatoire en van Mme. *Damoreau*; zij, die, eenige maanden geleden, den hoogsten prijs heeft gewonnen, had zich gekleed om naar het concert te gaan, en stond op het punt van te vertrekken, toen hare kleederen, terwijl zij nog eenmaal voor den schoorsteenspiegel trad, plotseling vuur vatteden. In een oogenblik stond zij geheel in vlammen. Eene poging om te vlugten vermeerderde nog de hevigheid van het vuur. Buiten kennis stortte zij op den vloer van hare kamer neder, en drie uren later blies zij den adem uit, na onbeschrijfelijke smarten geleden te hebben.

Parijs, 19 *maart*. Gisteren avond is de heer *Humann* alhier aangekomen, zoodat allen, die, naar de jongste berigten, tot het nieuwe ministerie zullen behooren, zich alsnu in deze hoofdstad vereenigd bevinden; terwijl het daarom eenige bevreemding verwekt, dat de *Moniteur* het daartoe betreffende koninklijke bevelschrift nog niet bevat.

Sommigen willen uit deze vertraging ook reeds afleiden, dat de zamenstelling van het ministerie wederom op nieuw zwarigheden begint te ontmoeten. Men verhaalt elkander, dat de heer *Humann* volkomen vrij wil blijven in de keuze zijner ongeschikte ambtenaren bij het ministerie van financiën, en dat zich ook tegen het bekleeden van het voorzitterschap van de kamer der afgevaardigden, door den heer *Odillon-Barrot*, een onverwachte tegenstand bij vele leden der kamer heeft geopenbaard. Indien deze geruchten nader mogten bevestigd worden, laat het zich gemakkelijk voorzien, dat de ministeriële crisis nog wel eenige dagen zal aanhouden.

BELGIE.

Brussel, 19 *maart*. *Aanneming der 24 artikelen door de Belgische kamer.*

De zitting is ten 11 ure geopend.

Uit het appel nominaal blijkt, dat er 97 leden tegenwoordig zijn.

Het amendement van den heer *Peeters* wordt met 53 tegen 40 stemmen verworpen; 4 leden zijn buiten stemming gebleven.

De amendementen van den heer *Pollenus* worden insgelijks, met 53 tegen 40 stemmen, verworpen; 4 leden zijn buiten stemming gebleven.

Daarna heeft de stemming plaats over het amendement van den heer *Desmaisières*; hetzelve wordt verworpen, met 56 tegen 41 stemmen; 2 leden zijn buiten stemming gebleven.

Eindelijk gaat men over tot de stemming over het artikel van wet tot aanneming van het eindtraktaat.

Het is 2 ure. Op dat oogenblik zijn 100 leden in de kamer tegenwoordig.

Het artikel van wet wordt aangenomen met 58 tegen 42 stemmen.

De considerans der wet wordt aangenomen met dezelfde meerderheid.

De stemming heeft onder de diepste stilte plaats.

De 42 leden, die tegen het artikel hebben gestemd, verzoeken, dat van hunne stemming in het proces-verbaal aanteekening worde gemaakt.

Dadelijk na den afloop der stemming, geeft de heer *Gendebien* zijn ontslag.

Al de tribunes waren vol en zwijgende.

Alles is volmaakt rustig.

De ontbrekende leden waren: de heer *Bekaert*, (overleden), en de *Trentesaux*, die gevaarlijk ziek is.

Het ontwerp van wet, zoodanig als het is aangenomen, is van den navolgenden inhoud:

LEOPOLD, enz.

Overwegende, dat, door hunne acten, in dato 23 januarij 1839, de gevolmagtigden der vijf hoven, in conferencie te Londen vereenigd, ter aanneming aan België en Holland de grondslagen van scheiding der beide landen hebben aangeboden;

Gezien art. 68 der grondwet;

Herzien de wet van 15 november 1831;

Zoo hebben wij, in gemeen overleg met de kamers, gedecreteerd en bevelen wij hetgeen volgt:

Eenigst artikel:

De koning is gemagtigd de traktaten, welke de scheiding van Holland en België regelen, overeenkomstig de gemelde acten, in dato 23 januarij 1839, aan te gaan en te teekenen, onder zoodanige bepalingen, voorwaarden en voorbehoudingen, als Z. M. in het belang des lands noodig of nuttig zal oordeelen.

Voor het ontwerp hebben gestemd de heeren [illegible] *Andries*, *Coghen*, *Coppieters*, [illegible] *de Florisone*, *de Jaeger*, [illegible] *de Nef*, *de Perceval*, *Dequesne*, *de Roo*, *de Secus*, *Desmaisières*, *Desmanet de Biesme*, *de Terbecq*, *de Theux*, *Devaux*, *Dolez*, *Donny*, *Dubois*, *Dubus* (*Bernard*), *Duvivier*, *Eloy de Burdinne*, *Fallon*, *Hye Hoys*, *Keppene*, *Kervyn*, *Lardinois*, *Lebeau*, *Lecreps*, *Liedts*, *Maertens*, *Mast de Vries*, *Meeus*, *Mercier*, *Milcamps*, *Morel-Danheel*, *Nothomb*, *Pirmez*, *Polfvliet*, *Raikem*, *Rodenbach* (*Alexandre*), *Rogier*, *Smits*, *Troye*, *Ullens*, *van den Hove*, *van der Belen*, *van Hoobrouck*, *van Volxem*, *Verdussen*, *Verhaegen*, *Valain XIIII* (*Hypolithe*), *Wallaert* en *Willmar*.

Tegen hebben gestemd de heeren: *Angillis*, *Beerenbroeck*, *Berger*, *Brabant*, *Corneli*, *Dechamps*, *de Foere*, *de Langhe*, *de Man d'Attenrode*, *de Meer de Moorsel*, *de Mérode* (*Felix*), *de Mérode* (*Werner*), *Demonceau*, *de Puydt*, *de Renesse*, *de Smet*, *d'Hoffschmidt*, *d'Huart*, *Doignon*, *du Bus* (*aîné*), *Dumortier*, *Ernst*, *Frison*, *Gen-*

debten, *Heptia*, *Jadot*, *le Jeune*, *Manilius*, *Metz*, *Peeters*, *Pirson*, *Pollenus*, *Raymaeckers*, *Rodenbach* (*Constantin*), *Scheyven*, *Seron*, *Simon*, *Stas de Volder*, *Thienpont*, *van den Bossche*, *Vergauwen* en *Zoude*.

Brussel, 20 *maart*. Gisteren heeft de Senaat mededeeling ontvangen van de door de afgevaardigden aangenomen wet, betreffende het tractaat van 23 jan 1839, en is onmiddellijk tot onderzoek daarvan benoemd eene commissie, bestaande uit de heeren, graaf *J. B. d'Hane*, *Engler*, *Dupont*, *d'Aherée*, baron *J. d'Hoogvorst* en *de Wauthier*. Vervolgens heeft de Senaat zich tot morgen geadjourneerd.

— De houders van aandeelen der Belgische bank hebben gisteren eene algemeene vergadering gehouden, waarin eene commissie benoemd is, ten einde den staat dezer financiële inrigting te onderzoeken, en aanstaanden vrijdag een rapport uit te brengen over de maatregelen, welke op dit oogenblik, in het belang der genoemde houders, behooren genomen te worden.

— Volgens het *Journal de la Belgique*, hebben zich gisteren avond een twintigtal werklieden van eene tabaksfabriek op de *Place Royale* vereenigd, en daar, rondom den vrijheidsboom, patriotsche liederen aangeheven. Een sterk detachement gendarmes heeft eenigen hunner gearresteerd en onmiddellijk in verzekerde bewaring gesteld. Naar men zegt, wilden deze werklieden slechts het naamfeest van hunnen patroon vieren. Overigens schijnen er geene andere vertooningen plaats gehad te hebben.

— In de kamer der afgevaardigden is eene inteekeningslijst gelegd, ten einde eene buste voor den heer *Bekaert* te doen vervaardigen; de beeldhouwer *Marchand* zal daarmede belast worden.

— Ten gevolge van de beleedigende woorden, welke door den heer *Pirson* in de zitting van den 11den dezer tegen den generaal *Willmar* zijn uitgesproken, heeft er gisteren te Leuven een tweegevecht plaats gehad tusschen de heeren *L. Willmar de Chatelineau* en *Victor Pirson*, den zoon, artillerie-kapitein; hetwelk echter met eene ligte wonde, door den laatstgenoemde ontvangen, is geëindigd.

— De Belgische dagbladen geven, al naar zij tot den tegenstand behoorden, of wel voor aanneming van het eind-tractaat hebben geijverd, hun leedwezen of hunne vreugde te kennen over de gisteren door de kamer van afgevaardigden daaromtrent genomen beslissing.

Luxemburg, 18 *maart*. Gisteren is in den *Cercle Littéraire* alhier eene aanzienlijke vereeniging van notabele ingezetenen dezer stad en der omstreken vergaderd geweest, om eene kommissie te benoemen, bestemd om zich naar 's Hage te begeven, ten einde de wenschen der Luxemburgers voor den troon van den koning groothertog te brengen. De heer *Desert*, president der regtbank, zat bij de vergadering voor. De heeren *de la Fontaine*, *Jacques Willmar*, (broeder van den Belgischen minister van oorlog), baron *van Blockhausen*, *Jacques Lamort* en *Ferdinand Pescatore* werden met meerderheid van stemmen benoemd tot leden dezer commissie, die gemagtigd werd om aan Z. M. den koning groothertog te herinneren hoogstdeszelfs proclamatie van 19 februarij 1831, waarbij Z. M. aan zijn groothertogdom Luxemburg een afzonderlijk en van dat der noordelijke provinciën van het koningrijk der Nederlanden afgescheiden bestuur toezegt, en waarbij Z. M. wijders belooft eene met de behoeften van het groothertogdom overeenkomstige grondwet, het vrije gebruik der Fransche en Duitsche talen, de voorkeur van ingezetenen voor alle ambten, den waarborg van vrije godsdienst en het genot onzer burgerlijke regten. Behalve deze door den groothertog gedane beloften zal de benoemde kommissie van Z. M. ook nog verzoeken: het behoud der hoogste regtsmagt in de hoofdstad, eenige noodige beschermende wetten voor de Luxemburgsche nijverheid, den gemakkelijken toegang der Luxemburgsche jeugd tot de hoogere studiën en tot de loopbaan der wapenen, en eindelijk de daarstelling van een seminarium, tot opleiding der jonge Luxemburgers, die zich aan den geestelijken stand wijden.

NEDERLANDEN.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van 19 maart.

Opening ten half elf ure. Lezing en goedkeuring der notulen. De gisteren afgebroken beraadslagingen over de geldleening tot droogmaking van het Haarlemmer-meer worden voortgezet.

De heer *van de Poll* betoogde, in eene uitvoerige rede, het noodzakelijke der droogmaking. Hij behandelde daarbij vier punten: 1°. het dringende om spoedig in de gevaren te voorzien, ten einde niet door een langer uitstel de zaak zooveel kostbaarder en moeijelijker te maken; 2°. om de onderneming aan de regering over te laten, en niet ten koste alleen van Holland te bewerkstelligen; 3°. dat niet het eigendom der stad Leiden op het Haarlemmer-meer zoo vast stond, en ook niet zoo uitgestrekt was, als gisteren was beweerd; en 4o. dat, om de zwarigheden, door Rijnland in het midden gebragt, de zaak niet ter zijde moest worden gelegd. Ten slotte zeide de redenaar der regering dank voor de veranderingen, in de oorspronkelijke voordragt gebragt, waardoor alzoo het gemeen overleg is bevorderd geworden.

De heer *van der Gronden* stelt zich drie vragen voor: 1o. is de maatregel nuttig en noodzakelijk; 2o. is het zaak, dat de regering eene leening daartoe aangaat; en 3o. is de wijze der leening goed. Beide eerste punten beantwoordde hij toestemmende; nopens het eerste, omdat het gevaar voor de naburige landen steeds meer en meer dreigende werd, en, wat het tweede punt betreft, omdat in een huisgezin de verschillende leden tot een groot doel moeten medewerken, en dus ook hier alle gewesten tot het onderhavige groote werk moesten bijdragen. Het derde punt kon echter zijne goedkeuring niet wegdragen, doch die bedenkingen waren niet van dien aard om eene wet af te stemmen, welke ons tot onzen laatsten naneef zou doen zegenen.

De heer *van Swinderen* juicht mede de voordragt toe.

De heer *Schimmelpenninck* keurt den maatregel op zich zelven goed, doch is het niet eens omtrent de uitvoering. Hij hoopt, dat men zich nopens het eigendomsregt der stad Leiden zal kunnen verstaan. Met de meening, dat de zaak om de omstandigheden zou moeten worden uitgesteld, kan hij zich niet vereenigen, vermits, nam men dit tot beginsel aan, alles dan maar onafgedaan zou moeten blijven liggen.

De heer *Lemker* verklaart zich mede voor de wet.

De her *van Dam van Isselt* betreurde het gebrekkige der beraadslagingen, waarvan geen ander voorbeeld in eenig constitutioneel land bestond, dat men, namelijk, in eens over eene voordragt moest stemmen; terwijl men dikwerf van de eene zijde vóór eene wet, doch tegen de middelen, en een andere keer voor deze laatste, maar tegen de wet is. Ook bij de onderhavige voordragt was dit het geval. Hij keurde de droogmaking goed, doch de middelen stonden hem tegen; want hij vond het gewaagd daartoe, bij den drang der omstandigheden, waarin reeds zoo veel millioenen schulds op onze schouderen drukten, nieuwe millioenen te besteden. Uit dit oogpunt kon hij dan ook niet beamen, hetgeen door sommige redenaars nopens den bloei van het vaderland gezegd is. Ja, er mogt hier en daar eenige bloei bestaan, doch, OVER HET ALGEMEEN, KON MEN DIEN STAAT VAN ZAKEN NIET ZOO HELDER NOEMEN, WAARBIJ, GEDURENDE NIET MEER DAN ACHT JAREN, 360 MILLIOEN SCHULD WAS GEMAAKT, TERWIJL JAARLIJKS EEN FICTIEF BUDGET TELKENS EEN NADEELIG SLOT OPLEVERDE. Ten slotte wedersprak de redenaar ook nog het gevoelen, dat de aanneming van de tegenwoordige wet ons den zegen van het nageslacht zou doen verwerven. Neen! hij voor zich, stelde zich daarvan niet den *zegen*, maar den *vloek* voor. Hij althans zou er roem op dragen, niet te hebben medegewerkt tot vermeerdering van den schuldenlast, WAARIN HET VADERLAND TEN SLOTTE ZOU MOETEN VERZINKEN.

De heer *van Asch van Wijck* heeft in het breede de droogmaking, uit het oogpunt der noodzakelijkheid, verdedigd.

De heer van *Sytzama* verklaarde zijne uit te brengen stem van de inlichtingen der ministers te zullen doen afhangen.

De heer *Kniphorst* sprak ten voordeele van het ontwerp.

De heer *Luzac* beantwoordde eenige bedenkingen, op zijne gisteren uitgesproken rede gemaakt. Hij blijft het nog altijd als gevaarlijk beschouwen, in dit oogenblik, een zoo reusachtig ontwerp te ondernemen. Ten slotte uitte hij den wensch, dat, bij eene mogelijke schikking onzer geschillen met België, het werk der in 1831 benoemde commissie, tot herziening der grondwet, deszelfs vruchten dragen zal, en men, bij gelegenheid van het onderzoek, dat over dat werk zal worden gehouden, tevens overwegen, welke verbeteringen er in onze wijze van regeringsvorm en in onze staatshuishouding zal kunnen worden gebragt; terwijl men alsdan tevens zou kunnen onderzoeken, in hoeverre eene invoering der ministeriële verantwoordelijkheid, in andere grondwettige landen bestaande, bij ons te pas zou kunnen komen.

De heer *van Nagell* vermeende, dat wanneer onze geschillen met België zouden vereffend zijn, en de financiële belangen des lands alsdan in overweging zouden kunnen worden genomen, men op deze onderneming zou kunnen terugkomen, die hij evenzeer noodzakelijk keurt, als zoo vele andere werken, welke, uithoofde van de tijdsomstandigheden, steeds worden uitgesteld.

De heer *van Alphen*, het eenige lid der kamer, dat in het collegie van het hoogheemraadschap van Rijnland zitting heeft, heeft dat collegie getracht te zuiveren van den op hetzelve gelegden blaam, dat het deszelfs belangen niet tijdig genoeg, noch bij de regering, noch bij de vertegenwoordiging, zou hebben ingebragt. Het was daartoe te bescheiden, te onpartijdig. Hij geloofde, dat men bij de uitvoering van een zoo reusachtig plan, als thans voorgesteld wordt, met de uiterste behoedzaamheid moest te werk gaan.

Z. Exc. de minister van binnenlandsche zaken heeft het ontwerp verdedigd, en de nuttigheid en noodzakelijkheid der onderneming betoogd. Hij heeft aangetoond, dat geen het minste voornemen bij de regering heeft bestaan, om het collegie van Rijnland niet in deszelfs belang te hooren. Hij houdt het er voor, dat, wanneer eenmaal de voordragt zal zijn aangenomen, Rijnland, in deszelfs eigen belang, niet ongenegen zal zijn eenige bijdragen te leveren. Hij herhaalt de reeds vroeger door de regering gegeven verzekering, dat later de medewerking der vertegenwoordigers zal worden ingeroepen tot den aanleg van eenige straatwegen in onderscheidene provinciën, en tot bevordering der onderlinge communicatiën. Bijzonder sprak Z. Exc. van eenen daar te stellen weg tusschen Groningen en Leeuwarden. Voorts wederlegde de minister in het breede de beschouwingen over de droogmaking, door de opzigters van Rijnland, en trachtte derzelver onjuistheid en overdrijving te betoogen.

Z. Exc. de minister van financiën heeft aangetoond, dat, volgens de art. 577 en 649 van het burgerlijk wetboek, de regering den eigendom bezat van alle bevaarbare stroomen en rivieren, waaronder zeker het Haarlemmer-meer gehouden moet worden te zijn begrepen; dat, wanneer men hetzelve beschouwde als verdronken land, de eigenaar zich dan nog behoorde voor te doen, om op eenig regt van schadevergoeding aanspraak te kunnen maken; dat het intusschen gebleken was, dat de stad Leiden wel het regt van vissoherij op een deel van het meer, doch geenszins daarvan het regt van eigendom bezat; dat het dus altijd de vraag bleef, of dat regt niet verviel, wanneer het water ophoudt te blijven bestaan. In allen gevalle meende Z. Exc., dat, indien de stad Leiden al werkelijk eenige schade mogt komen te lijden, dezelve wel niet zoo aanzienlijk zal wezen, dat zij daarvoor geene vergoeding zou kunnen vinden in eene meer rigtige en eerlijke administratie harer financiën. Z. Exc. erkende de noodzakelijkheid, dat er aan andere werken, vooral op de rivieren, de hand wierd

geslagen, doch geloofde, dat eene verwerping der wet daartoe voorzeker niet leiden zal. Eindelijk verklaarde Z. Exc., dat hij, als lid der kamer, zich met dit ontwerp zou vereenigen, in de hoop dat hij daarvoor den zegen der nakomelingschap zou verwerven. Hij laat zich daarvan niet afschrikken door de treurige tafereelen, die men heeft opgehangen en bij welke men zich van het penseel van eenen lord Byron schijnt bediend te hebben. Hij zou gelooven, zich den vloek der nakomelingschap op den hals te laden, indien hij heden niet medewerkte tot eenen maatregel, ten doel hebbende het water in nuttig land te herscheppen, en door de droogmaking van het meer een groot deel des lands voor gevaren te behoeden.

De heer *Luzac* heeft nog kortelijk op de rede des ministers geantwoord, en het voornamelijk doen uitkomen, dat men hem geenszins als een afgevaardigde der stad Leiden beschouwen moet, maar dat alles, hetgeen hij over de regten dier stad heeft aangevoerd, louter als zijn bijzonder gevoelen moet worden aangemerkt. Uit dien hoofde hebben hem de woorden des ministers gehinderd en leed gedaan.

De heer *van Dam van Isselt* heeft den minister beantwoord, en op nieuw betoogd, dat hij den reeds bestaanden drukkenden schuldenlast met geen nieuw, onbepaald en onbekend bezwaar wil vermeerderen. Wat het door hem opgehangen tafereel betreft, moet hij verklaren, dat hetzelve door het geheel der ministers van financiën niet is opgehelderd.

De heer *van Sytzama* verklaart, dat hij, ten gevolge van het door den minister van binnenlandsche zaken aangevoerde, en uit dien hoofde alleen, vóór de wet stemmen zal.

Z. Exc. de minister van financiën verklaart, dat hij overtuigd is, dat de heer *Luzac*, bij de beoordeeling van het ontwerp, alleen het algemeen belang heeft op het oog gehad.

De beraadslagingen worden besloten en het ontwerp in hoofdelijke omvrage gebragt, waarvan de uitslag was, dat het ontwerp *is aangenomen* met eene meerderheid van 45 tegen 6 stemmen. Tegen hebben gestemd de heeren *Nemme, Sandberg, van Nagell, van Dam van Isselt, Luzac* en *van Alphen*.

Niets meer aan de orde van den dag en ook geen onderwerp aanhangig zijnde, ver genoeg gevorderd, om thans in behandeling te worden gebragt, verklaart de voorzitter gemagtigd te zijn de vergadering onbepaald, tot nadere bijeenroeping, te verdagen.

's Gravenhage, 20 maart. De Eerste Kamer der Staten-Generaal is heden vergaderd geweest. Derzelver centrale afdeeling heeft verslag gedaan op het ontwerp van wet, houdende wijziging van die van de munt, hetwelk den 18den dezer bij de kamer was ingekomen. Voorts heeft de Kamer van de Tweede Kamer ontvangen het ontwerp omtrent de geldleening tot droogmaking van het Haarlemmer-meer, hetwelk gisteren door de Tweede Kamer is aangenomen.

Men verneemt, dat thans bij de hooge regering in overweging is een ontwerp van wet tot het vaststellen van reglementaire verordeningen op de paardenposterij, om aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te worden voorgedragen.

Naar men verzekert, zal er, van af den 15den april aanstaande, eene geregelde dienst tusschen deze residentie en Scheveningen met de rijtuigen *à la Dieta* worden daargesteld.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 21 Maart 3 El 3 Palm 5 Duim; gewassen 25 Duim; gevallen 0 D.
Den 22 Maart 3 El 3 Palm 5 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 0 D.

Advertentiën.

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.